Kutya etológia

Tanult magatartásformák megfigyelése

Készítette: Varga Dóra 12.A

Egy kutatás/megfigyelés menete:

- Sok tényezőtől és körülménytől függ egy állat viselkedése
- Az okok lehetnek közvetlenek és közvetettek
  - Közvetett ok lehet: ökológiai körülmény, evolúciós múlt
  - Közvetlen ok lehet: környezeti hatás (amelyek az állat egyedfejlődése során jelentkeztek a múltban vagy a jelenben, és egy elvileg megfigyelhető időskálán belül magyarázzák a viselkedés megjelenését)
- Több egyed viselkedését kell megfigyelni egy általános következtetés levonásához

Kutya eredete

- Egykoron élt farkasok leszármazottja
- Domesztikáció (=háziasítás)
- Megjelennek olyan viselkedésformák, amelyek az emberi környezetbe való beilleszkedést segítették

Tanult magatartásformák

- Életszakaszhoz kötött (bevésődés)
- ált. az első 4 hónap a legérzékenyebb szakasz -> ami bevésődött az egy „hosszútávú” viselkedésforma lesz
- Életszakaszhoz nem kötött (megszokás, szenzitizáció..)
- Kutatásom: operáns tanulással megtanítom a kutyámat egy feladatra , majd kis idő elteltével ugyanazzal a vezényszóval egy másik (de azonos nehézségű) cselekvést várok el tőle. Állításom szerint újabb idő kihagyásával a parancsszóra az először megtanult viselkedést fogja mutatni.

A tanulás közben:

- Gyakran előfordul, hogy a jutalmazás és megerősítés folyamata közben több jelzés is összekapcsolódik az állat fejében (melyek később, más környezetben letisztulnak).
- A generalizáció (általánosítás) és diszkrimináció (megkülönböztetés) fogalma ehhez a jelenséghez kapcsolható.
- A diszkrimináció az élőlény azon képessége, hogy képes különbséget tenni két vagy több hasonló, de nem azonos inger vagy helyzet között. A generalizáció ennek ellenkezője, amikor az élőlény némiképp eltérő jelzésekre azonos viselkedéssel válaszol, vagy különböző kontextusban ugyanazzal a viselkedéssel válaszol nagyon hasonló ingerekre.

forrás: http://kutyaetologia.elte.hu/rolunk_kutyaetologia.html - Miklós Ádám

Körülmények, amik befolyásolhatják a végeredményt

- 8 év körüli mentett ivartalanított kan kutya
- Bizonytalan múlt, 3 éve van nálam
- Jutalom falattal nagyon jól motiválható
- A nem rég tanult „trükköknél” fontos volt a lábai használata, ezeket előszeretettel veszi elő új dolgok tanulásakor

Pontosabban a kísérletről

- Első szakasz
- Egy rúd végére ráhelyezett lyukas teniszlabdát kell megérintenie az orrával a „touch” vezényszóra
- A teniszlabdát lefedtem textil anyaggal, hogy ne az imádott játékát lássa benne (az más viselkedésformát hozott volna elő)
- Második szakasz
- Ugyanazt az eszközt szintén a „touch” szóra a lábával kell megérintenie
- Harmadik szakasz
- Másfél hónap elteltével, gyakorlás nélkül ugyanazzal az eszközzel a „touch” feladatot kell megcsinálnia (ami értelem szerűen orr, vagy lábérintés lehet)

Első szakasz tanulás

Első szakasz
feladat gyakorlása

Második szakasz
Újra tanulás

Második szakasz
Gyakorlás

Harmadik szakasz
Az eredmény

Az eredmény értékelése

- A mellékelt videón jól látható, hogy a vezényszó elhangzása után rögtön megérinti az orrával az eszközt, de egy pillanattal később (szinte ugyanakkor) a lábát felemelve, azzal is megérinti. Ezután mivel jutalmat nem kapott, váltogatta a láb és orrérintést.
- Ez azt jelenti, hogy az elsőnek megtanult magatartásformát nem felejtette el, az berögzült, viszont összekapcsolta a másodszorra tanulttal.
- Szerintem egyik sem mondható dominánsabbnak, hanem felváltva próbálta, vajon melyikre kapja a jutalmat.

Köszönöm a figyelmet!